

Dne 26. januarja so igrali prvič v sezoni burko „Njegov dvojnik“, dne 31. januarja popoldne drugič v sezoni „Brata Martina“, zvečer istega dne petič „Pot okoli zemlje v 80 dneh“. Zadnja igra se je ponavljala tudi še 2. in 14. februarja popoldne ter je doživela torej doslej sedem repriz. Dne 6. februarja se je uprizoril prvič v sezoni „Deseti brat“, 14. februarja zvečer smo videli na našem odru Anzengruberjeve „Podkriževalce“, igro, katero je spisal ta Nemec menda prav za naše razmere, a pustni torek, t. j. dne 6. februarja je bil na vrsti spet enkrat „Lumpacius Vagabundus“.

B. Opera. Operne predstave smo imeli zadnji čas sledeče:

Dne 29. januarja se je pela še enkrat „Prodana nevesta“, dne 4. februarja se je ponavljal „Peter Svačić“, nekoliko skrajšan, a dne 9., 12. in 20. februarja smo se po daljšem premoru naslajali zopet enkrat ob melodijoznih in hkratu karakterističnih zvokih Meyerbeerjeve godbe. Te tri večere se je namreč uprizorila na splošno zadovoljnost njegova „Afričanka“, kar moramo tem bolj odobravati ker so baš v tej operi prišle vse naše operne moči kot malokje do veljave.

Dr. Fr. Zbašnik.

Narodní divadlo v Pragi. Pred kratkim je izšel „Divadelni kalendar 1904“, iz katerega posnemam sledeče: od 15. decembra 1902. leta do 15. decembra 1903. leta se je proizvajalo vsega skupaj 470 iger, od tega v januarju, oktobru in novembru po 42 iger na mesec. Novitet je bilo 28. Dne 13. februarja se je z velikim uspehom prvikrat pela opera „Louisa“, zložil Gustav Charpentier; dne 5. aprila originalna češka opera v štirih dejanjih „Lesův pan“, zložil Váša Suka; 14. julija druga originalna češka opera Karla Moora „Vij“; 21. novembra Puccini-jeva „Tosca“. Potem 28. decembra Zeyerjeva legenda „Pod jabloni“ z godbo Josipa Suka; veseloigra Erbenova z godbo Josipa Vorla, angleška veseloigra H. M. Paulla „Nový clown“, z godbo Morica Angerja, in bajka Josipa Kaj. Tyla „Tvrdohlavá žena“, z godbo istega Morica Angerja. Dalje še opereta v dveh dejanjih, zložil Artur Sullivan.

Českých dramatikův novitet se je igralo 12, med njimi 5 enodejank in 3 velike historične igre: Jaroslava Hilberta „Falkenštejn“, Alojzija Jiráskova „Jan Žižka“ — ki je dosegel od vseh treh največji faktični in umetniški uspeh — in Jaroslava Vrchlického „Knižata. Frant. Ks. Svoboda je poskušal v svoji drami „Olga Rubešova“ razrešiti problem moderne žene, vendar je bil v svojih enodejankah: „Poupě“, — majhni, gracijozni stvarici, polni poezije — in „Lapenem Samsouku“, veseli, dobrodušno-satirični fraški srečnejši. Njegova žena je s svojo veseloigro „V řiši tulipanků“ razočarala vse častilce svoje aristokratske in globoke umetnosti v romanu in noveli, Ružena Svobodova je svoje junake tako skarikirala, da od cele njene satire ni ostalo mnogo več nego par nemogočih in zato ne satiričnih, ampak ubogih prizorov. Avtorica je hotela šibati hibe praške družbe, pa je svojo veseloigro postavila v neko pozabljeno mesto na deželi, ki ga tako neumnega na Češkem ni. „Drama čtyř chudých sten“, spisal Fr. A. Šubert, prejšnji intendant „Národního divadla“, je serijozna igra iz socijalnega življenja. Konflikt delavca, proletarijata s tovarnikom, kapitalizmom. Fr. A. Šubert je vpletel v to jako srečno naroden moment. Boj delavca Čeha za domačo, češko šolsko vzgojo svojih otrok. — „Oblaka“, dne 10. decembra uprizorjena igra režiserja Jaroslava Kvapila, je za gledišče skoro prepoetična, prefina stvar. Igralka, ki pride po dolgih letih na deželo v župnišče, kjer je preživela najlepša otroška leta. Tovariš njenih otroških iger, župnikov sinovec, je teolog, miren človek, ki ne pozna boja in ognja, ki plamti v življenju.

Slavno igralko, ženo, ki je veliko doživela, iritira ta mir in ta zadovoljnost. Usmiljenja skoro se ji vidi vreden človek, ki mu življenje prinaša tako malo. In enkrat, v sentimentalnem trenutku ga poljubi. V osemindvajsetletnem teologu se prebudi želja po sreči in življenju. Ali tu je njegova mati, tu je stric župnik, tu je končno igralka, ki mu zatrjuje, da je preslab za borbo, da ona sama ne osrečuje, nego niči. In tako odhaja v mesto; zanj zopet nastaja mir — teolog se vrača v semenišče. — Trije akti so za to fino psihološko študijo preveč.

O zgoraj omenjenih treh velikih historičnih dramah prihodnjič.

Izmed tujih dram so se uprizarjale 2 nemški: „Pravica“ Otta Ernsta in Fulde „Dvojček“. Maeterlinckovo dramo „Monna Vanna“ so dali desetkrat; igrali so še dve francoski in dve angleški veseloigri.

Gostovalo je triindvajset umetnikov, in sicer štirje v drami: Coquelin mlajši, Vela Nigrinova, Ljerka pl. Sramova in mladi Hrvat Ivo Raić Lonjski. V operi so gostovali med drugimi: Naval (v desetih operah), Ema Destinnova iz dvorske opere v Berlinu in Alica Cuciniova.

Dne 28. novembra se je proslavila dvajsetletnica otvoritve „Narodnega divadla“. Pela se je Smetanova „Libuše“.

Z. Jelovšek.

„Črešnjevi vrt“ se imenuje nova igra A. Čehova, ki se je uprizorila prvič dne 30. januarja t. l. v „Umetniškem gledišču“ v Moskvi. Vsebino in kratko oceno te igre, ki se nam je poslala iz Moskve, priobčimo prihodnjič.

Hermann Bahr je spisal, kakor znano, novo komedijo v treh dejanjih „Der Meister“, ki se je uprizarjala v letošnji sezoni v „Nemškem gledišču“ v Berlinu. Oceno te drame, doposlano nam iz glavnega mesta Nemčije, priobčimo prihodnjič.

Med revijami

Mirnyj trud, list za literaturo, umetnost in znanost, izhajajoč v Harkovu, je pod uredništvom A. Vjazigina z novim letom 1904 stopil v drugo leto. Nasproten kozmopolitičnim sanjarijam, deluje po načelu, da „izven narodnosti ni mišljenja, ne spoznanja, ne delovanja“. „Veliki, mogočni, pravedni in svobodni ruski jezik“ sam ob sebi rodi globoko vero v lepo bodočnost naroda, ki ga govori, vendar je treba v ta namen širiti obzor s pogledom po drugih Slovanih. Uglablajoč se vsestranski v njih literature in zgodovino, bomo spoznali — pravi uredništvo — občeslovanske interese in bolje pojmi svoje posebnosti in nedostatke. V dosego velike bodočnosti pa naj ne služi revolucija, temveč evolucija, zakaj „ne nasilja ne revolucije niso vedle in ne vedejo ljudi k blagosti“, ne zvonke besede, bojeviti klici, marveč — mirni trud, — mirno delo.

Dr. —é.

Izvestija St.-Peterburgskago slavjanskago blagotvoriteljnago občestva, o katerih smo poročali zadnjič, da so prinesla prevode poezij več slovenskih pesnikov, med njimi tudi Aškerčevih, so objavila v svoji januarski številki iznova nekaj Aškerčevih pesmi. Prevod je potekel iz peresa Sergěja Štejna in se čita prav gladko.